

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1258/2019
10.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца ДОО за пољопривредну производњу „Салаш“ из Салаша, чији је пуномоћник у ревизијском поступку Игор Исаиловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Зајечару, ради утврђивања права својине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3006/2018 од 28.11.2018. године, у седници одржаној дана 10.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3006/2018 од 28.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3006/2018 од 28.11.2018. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Неготину П 121/17 од 12.03.2018. године. Том пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди његово право својине на више катастарских парцела, таксативно означених, укупне површине од 255.89.59 ха све уписане у КО ..., ... и ..., по основу враћања другог одговарајућег земљишта, те да се тужена обавезе да му ово право својине призна и трпи упис предметних непокретности на тужиоца као власника код Службе за катастар непокретности у Неготину. Ставом другим изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуде у смислу члана 399. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.125/04, 111/09), који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда из тачке 12. цитиране законске одредбе на коју се ревизијом указује јер образложење побијане пресуде садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, после доношења Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Сл. гласник РС“, бр.18/91, 42/98), Скупштина општине Неготин образовала је Комисију за враћање земљишта, па су по основу овог закона велики комплекси земљишта враћени ранијим власницима, а предмет враћања је било земљиште које се налазило у друштвеној својини на дан подношења захтева. Правни претходник овде тужиоца – ПД ДП „Салаш“, који је био корисник предметних катастарских парцела у друштвеној својини које су својевремено одузете ранијим власницима по основу из члана 1. цитираног закона, обвезник је враћања ових катастарских парцела ранијим власницима у управном поступку вођеном пред надлежном Комисијом за враћање земљишта. Решењем Трговинског суда у Зајечару, Ст 66/2001 од 01.03.2004. године, стечајни управник је огласио продају стечајног дужника ПД „Салаш“, које је судски овереним купопродајним уговором од 26.04.2004. године продато правном лицу „Агрисол“ ДОО Нови Београд, као купцу капитала, а које правно лице је наставило да послује као овде тужилац. Предметне катастарске парцеле нису ушле у стечајну масу јер су се налазиле у друштвеној својини и нису биле својина стечајног дужника. Правни претходник тужиоца је по решењима Комисија за враћање земљишта уместо да врати предметне катастарске парцеле ранијим сопственицима, уступио друго одговарајуће земљиште које је купило од ПК „Крајина“ како би задржало предметно пољопривредно земљиште. Предметне катастарске парцеле укупне површине од 255.89.59 ха на којима се тражи утврђење права својине уписане су у катастру непокретности као државна својина Републике Србије, са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

На утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право закључивши да је предметно пољопривредно земљиште у друштвеној својини, дато својевремено стечајном дужнику без накнаде по основу члана 1. Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је пре ушло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Сл. гласник РС“, бр.18/91, 42/98) прешло у друштвену својину на основу одредби Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Сл. гласник РС“, бр.49/92 и 54/96). Зато није ушло у стечајну масу и није било својина стечајног дужника, који по том основу

није стекао право својине на овом земљишту, а није доказао да га је стекао по основу неког правног посла. Такође је нашао да би се право на регрес из члана 13. став 1. цитираног закона по ком основу тужилац заснива стицање права својине на овом земљишту, могло остварити евентуално кроз право на новчану накнаду, али не као право на друго одговарајуће земљиште, односно на утврђење права својине на земљишту.

Прихватајући изложено правно становиште, другостепени суд је закључио да је правни претходник тужиоца имао само право коришћења на предметном земљишту у друштвеној својини, а не и право својине и да зато не може тражити утврђење јачег права – права својине у ситуацији када је имао само право коришћења. Поред тога, тужилац није доказао да је стекао право својине на начин прописан чланом 20. Закона о основама својинско правних односа.

Ценио је такође то што тужилац своје право својине на предметном пољопривредном земљишту заснива позивањем на члан 13. Закона о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредно земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Сл. гласник РС“, бр.18/91, 42/98) због тога што је ранијим сопственицима овог земљишта вратио друго одговарајуће земљиште, сматрајући да је том „рефундацијом“ стекао право својине на овом земљишту, али је нашао да се ова законска одредба не може применити у конкретном случају јер се на њега не односи.

Неосновано се ревизијом напада примењено материјално право обзиром да је чланом 13. став 1. цитираног закона прописано да организација обавезна на враћање одузетог земљишта, на давање другог одговарајућег земљишта или плаћање новчане накнаде, има право регреса од правног претходника, уколико је одузето земљиште стекла теретним правним послом. Према томе, тужилац као правни следбеник организације код које се одузето земљиште налази у смислу члана 5. цитираног закона, односно корисник тог земљишта, имао је законску обавезу враћања овог земљишта стеченог у смислу члана 1. истог закона. То што правни претходник тужиоца то није учинио, већ је у поступку пред надлежном комисијом за враћање земљишта, уместо истог које је требало да врати ранијим сопственицима, њима дао неко друго земљиште (које је купио) да би ово задржао, не даје му право на регрес у смислу цитираног члана 13. став 1. Обзиром да правни претходник тужиоца то одузето земљиште није стекао теретним правним послом иницијално, већ му је исто својевремено дато на коришћење по основу из члана 1. цитираног закона. Осим тога, ово право регреса у смислу цитиране законске одредбе не може имати у односу на овде тужену.

Правилно је донета и одлука о трошковима парничног поступка на основу члана 149. и 150. ЗПП.

Из изложених разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 405. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић